

Slovo k povzbuzení na neděli 19. října 2025, na **29. neděli v mezidobí – C**
Biblická čtení: Ex 17,8-13; Ž 121; 2Tim 3,14 – 4,2; Lk 18,1-8

Milé sestry, milí bratři,

úryvek ze starozákonní knihy **Exodus** nás přenesl někam do poloviny 13. století př. Kr., do doby krátce po vyvedení Izraele z Egypta, na poušť, ještě před doputováním k Boží hoře Sinaj. **Amalečané** neboli Edomité, kteří svůj původ odvozovali od Ezauova vnuka Amáleka a v kterých Izrael spatřoval symbol všech svých nepřátel, začali bojovat **proti Izraeli**. Ten, veden Jozuem, **zvítězil «ostřím meče»**, když se **Mojžíš**, podpírán Áronem a Churem, **modlil k Hospodinu**, důvěruje v něj.

Následná část **žalmu 121**. byla zase přímo výronem **důvěry** v Hospodina: «Nedopustí, aby se tvá noha zvrtila... Hospodin tě střeží... Za dne ti slunce neublíží... Ani měsíc v noci».

Možná nás napadlo, že **blažený** ten, kdo s těmito biblickými texty **nemá** pražádný **problém**...

Je tomu opravdu tak, že všechny **boje a války Izraele** – ať už během putování do Zaslíbené země, či při jejím postupném obsazování – **chtěl Bůh**? Je tomu tak, že **Bůh** by byl skutečným **strůjcem** všech **krvavých** vítězství Izraele **«ostřím meče»**? Že se právě v nich projevovala jeho **Boží moc**? Dnešní **starozákonní** úryvek, zdá se, přeci o něčem takovém mluví.

Anebo, **je** také vždycky pravda, že **bohabytným** se **nic** nestane, že **Boží pomoc** je vždy **nablízku** a všichni utištění se dočkají zjevného Božího **zastání**? Tak zpíval zase dnešní **žalm**.

Už i pro svatého **Augustina** představovaly starozákonní texty dnešnímu prvnímu čtení podobné **velký problém**. Dokonce byly důvodem, proč se nechtěl ani stát křesťanem a raději setrval u sekty manichejců, mimo jiné Starý Zákon odmítající. Dokud neuslyšel v Miláně kázání svatého **Ambrože**, který, aniž by popíral dějinnou zkušenost Izraele s Hospodinem, vykládal starozákonní Boží slovo především **alegoricky**, jako obraz či předobraz.

Ano, **za** celým **Starým Zákonem** je nepopíratelně **autentická** dějinná **zkušenost s Bohem**. Ale snad se můžeme odvážit říci, že **ještě nedokonalá**. Nesoucí v sobě ještě **neúplný** obraz Boha, na Krista teprve **čekající**, teprve postupně zrající a očišťující se. Proto neumíme ve starozákonních textech přesně rozlišit, co je jen **lidskou projekcí Boha** a touhou po něm, co **nedokonalým** a co **dokonalejším** porozuměním jeho **zjevení**, co je jen **lidské** a co skutečně **Boží**, co **překonané** a co trvale **platné**.

I z toho důvodu se můžeme odvážit domnívat, že kupříkladu za všemi těmi starozákonními **Božími válkami**, vyhlazováními dobývaného území je leckdy mnohem více **jen lidského**, nedokonalého, hříšného a porušeného. Možná i více než toho přímo Božího. Vždyť hlavním kritériem rozlišení Božího a ne-božího by mělo být vždy **Kristovo evangelium**, nejdokonalejší možné slovo Boží ve slově lidském. A to je slovem lásky a života, ne nenávisti a smrti.

Vraťme se ale ještě přímo k dnešním **starozákonním textům**. A tedy k jejich **alegorické četbě**, po vzoru svatého Ambrože. Alegorická četba je totiž je nejen možná, ale chceme-li ve starozákonních textech hledat to trvalé platné a Boží, někdy i **jediná možná**.

Co nám tedy v obrazné četbě dnešní starozákonní čtení a žalm snad říkají?

První čtení snad to, že **Bůh** chce být naší **silou** ve všech našich **bojích o dobro**, ve vnitřních bojích proti svodům zla. Necháme-li se jím vést, můžeme na své životní pouti tento duchovní boj **vyhrát**, podobně jako Izraelité zvítězili nad Amalečany.

A že také má smysl, abychom se **modlili** jeden za druhého, abychom jeden druhého v modlitbě **podporovali**. Modlitbou, lidskou blízkostí, anebo i všemožně jinak, tak jako Áron a Chur podpírali ruce Mojžíšovy.

Takové poselství je v každé době důležité. Člověk musí **sám v sobě** bojovat **proti zlu**, proti pokušení k němu, nesmí nechat své nitro ovládnout zlobou, nepřítelkyní života, musí se jí nejprve na kolbišti sebe samého **vzepřít**. Aby pak mohl čelit zlu kolem sebe, a to především **láskou**, a neplodil zlo další. Což vše je přeci jedním z nejvýraznějších evangelijních apelů. A člověk se má také **modlit**, za sebe i za druhé. Být nablízku svým bratrům a sestrám.

Alegorická četba **žalmu** například říká, že ony **přísliby**, kdy bohabojnému se nic nestane a nic mu neublíží, se spíš než na jeho pozemské zabezpečení v tomto světě vztahují především na jeho **duši**, jeho **nitro**, na zabezpečení pro věčnost.

Má-li člověk **živý vztah s Bohem**, má naději, že mu opravdu nic podstatně **neublíží**. Práteleství s Bohem ho **ponese** i nejtěžšími **zkouškami**, které na něj dolehnou, dá mu sílu v nich obstát. Nitro a činy takového člověka se mají naději stát **Božím královstvím**. Navzdory všemu **těžkému a bolavému**, co na něj doléhá.

Podobným směrem by se mohlo ubírat i porozumění dnešnímu **evangeliumu**. Zazněl v něm příměr **o neodbytné vdově a nespravedlivém soudci**, zdůrazňující též potřebu neustálé modlitby. Tento příměr je i ukázkou, jak příklady vzaté z našeho světa sice cosi **pravdivého** o Bohu **vypovídají**: Bůh vyslyší prosby těch, kteří k němu volají ve dne v noci. Ale zároveň – pro svou pouhou analogičnost a nedokonalost – mohou být i velmi **zkreslující**: Bůh přeci není lenivý a nespravedlivý soudce, který vyhoví jen pro neodbytnost prosebníků.

Nicméně protože jinak než na základě podobných přirovnání vzatých z našeho světa a života o Bohu a božích věcech dost dobře hovořit **nejde**, činí tak i sám Pán Ježíš. A tak je dobré i tomuto jeho příměru pozorně naslouchat: Jestliže **lidé** pro **neodbytnost** prosby druhých je (aspoň někdy) **vyslyší** a **vyhoví** jim, o co více tak činí **dobrý Bůh**. Stačí ho tedy neodbytně prosit a Bůh nám dá vše, oč prosíme.

Jenže, ani tomu přeci **neodpovídá** naše **zkušenost**. Vždyť kolikrát o něco úpěnlivě **prosíme**, k modlitbě přizveme ještě dva nebo tři v Ježíšově jménu, a stejně se **nic** nestane. A to nejen tehdy, prosíme-li o něco, co není **dobré**, anebo je-li v cestě svoboda druhého člověka. V takových případech si asi dovedeme nevyslyšení svých proseb ještě nějak zdůvodnit. Jenže naše modlitby nejsou někdy vyslyšeny ani u věcí zjevně dobrých a na druhých nezávislých. **Jak to**, že **Bůh se** ani tehdy **nezastane** svých vyvolených a nechává je tak dlouho **čekat**?

Pokusů o odpověď i na tuto palčivou otázku je také jistě celá řada. Problém **nevyslyšených** modliteb provází přeci křesťany od samých počátků křesťanství.

Jednou z odpovědí může být **napětí** mezi naším očekáváním a způsobem Božího vyslyšení, ne nepodobné napětí mezi průměrem vzatým ze stvoření a Boží skutečností. Jinou, známou a asi nejspokojivější odpověď nám nabízí opět svatý **Augustin**: Své jednotlivé dary dává Bůh, jak chce, jednou ano, jednou ne, možná podle toho, nakolik je takový dar skutečně **ku prospěchu** dotyčného člověka na cestě **k věčnosti**. Ale jediný dar, který Bůh dá o něj prosícím vždy, je **dar Ducha** svatého, protože ten jediný Kristus skutečně slíbil. Dar Ducha svatého, který je **silou Kristova přebývání** v nás, silou k dobru. Pokud o tento dar budeme neodbytně **prosít**, klidně jako ta vdova, ten jediný můžeme, bude-li naše srdce otevřené, dostat **vždy**. A to není odpověď vůbec neuspokojivá...

Milé sestry, milí bratři, zkusme tedy číst dnešní **starozákonní příběh** spíše než jako prototyp nějaké „Boží války“ jako **obraz příslibu** Boží **pomoci** k přemožení opravdového Nepřítele, **k přemožení zla**. Jako pozvání **k boji o dobo dobrem**, v našem srdci a životě i v našem mikrosvětě. **Žalm** zkusme slyšet jako příslib jakési **vnitřní bezpečnosti srdce**, zůstane-li v něm **Bůh**. A **evangelium** jako **výzvu k prosbám** k Bohu, který je vždy **větší** než naše **představy**, ale který nám sám **sebe** – svého Syna a Ducha – chce opravdu **dát**. Jako sílu **k víře**, **naději** a skutečné **lásce**, jako vnitřní **radost a pokoj**. Které bychom měli dávat i **dál**...